

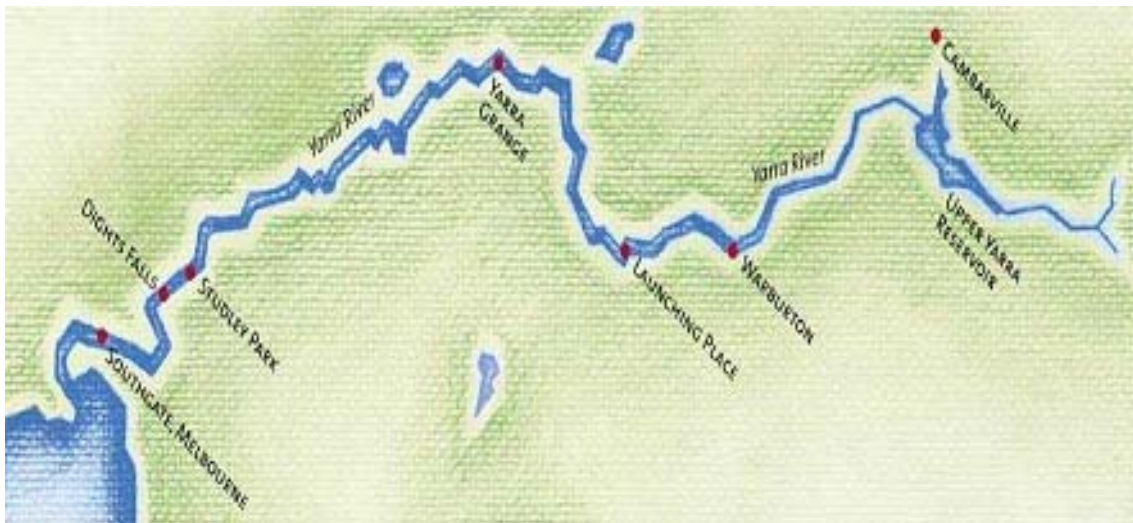
những sự kiện chính yếu cần biết

Sông *Yarra*

Sông *Yarra* của Melbourne có lưu vực chứa nước kéo dài từ *Moonee Ponds Creeks* ở phía tây, tới dãy núi *Kinglakes* ở phía bắc, và ngược lên Hồ Chứa Nước thượng nguồn *Yarra* ở phía đông. Sông chảy qua một khu vực núi non khoảng 40 cây số tới phía đông của *Warburton* và chảy dài 245 cây số tới Vịnh *Port Phillip*.

Lưu vực chứa nước *Yarra*

Tổng số diện tích lưu vực chứa nước của sông *Yarra* cũng như các nhánh của sông là trên 4000 cây số vuông và có khoảng hai triệu người sống ở khu vực quanh sông.

Lượng mưa trung bình hàng năm chảy vào lưu vực chứa nước từ khoảng 615mm ở *Burnley* gần *Melbourne*, tới 1080mm tại Hồ Chứa Nước ở thượng nguồn *Yarra* gần *Warburton*, góp phần vào lưu lượng cao trong mùa Đông và mùa Xuân. Mặc dù theo tiêu chuẩn ở Úc, sông *Yarra* không phải là sông lớn nhưng lại là một lưu vực chứa nước với hiệu suất cao, vì dung lượng nước mỗi héc ta được đứng hàng thứ tư tại Victoria.

Thượng nguồn *Yarra* và các nhánh sông chính chảy qua rừng, khu vực núi non được dành riêng cho mục đích cung cấp nước trong hơn 100 năm.

Thượng nguồn của sông là một nơi cư trú tốt và nước có phẩm chất cao, và cũng là nơi để các sinh thực vật dưới nước sinh sống, bao gồm *Mt Donna Buang Wingless Stonefly*, là một loại sinh vật chỉ có tại khu vực nhỏ của lưu vực chứa nước trên núi quanh thượng nguồn.

Melbourne Water do Chính Phủ *Victoria* làm chủ. Chúng tôi cai quản những lưu vực nguồn nước của *Melbourne*, loại bỏ và xử lý hầu hết nước thải *Melbourne*, và cai quản sông và lạch và những hệ thống thoát nước lớn ở trong khắp *Port Phillip* và vùng *Westport*

Điện thoại 131 722 hay xem mạng melbournewater.com.au

những sự kiện chính yếu cần biết

Trên một phần ba các thực vật và thú bản địa sống tại lưu vực chứa nước, và sông *Yarra* khoảng từ *Warburton* và *Warrandyte* đã được xếp vào loại Sông Phải Được Bảo Tồn của *Victoria*.

Một số hồ cung cấp nước nằm trong phạm vi lưu vực chứa nước của sông *Yarra*, chẳng hạn như hồ chứa nước Thượng Nguồn *Yarra*, *O'Shannassy*, *Maroondah* và *Silvan*. Một nghiên cứu được thực hiện để quyết định yêu cầu về môi sinh của sông *Yarra* đang được đúc kết và sẽ được công bố trong một ngày gần đây.

Phẩm chất nước sông

Theo lịch sử, hệ thống sông *Yarra* tiếp nhận nước thải với mức ô nhiễm rất cao từ các cơ sở công nghiệp (chẳng hạn như nhà máy thuộc da, lò sắt sinh, nhà máy ủ rượu bia, v.v...) khu vực không có cống rãnh, hố phân tự hoại, nhà máy xử lý nước cống, bãi rác và từ cống tràn. Trong 30 năm qua, phẩm chất nước sông được nâng cao. Có thể đọc thông tin về phẩm chất nước sông *Yarra* tại trang mạng của *Melbourne Water* – melbournewater.com.au/ouryarra

Vì sự đô thị hóa và thay đổi trong cách sử dụng đất, tình trạng của sông xấu dần ở hạ nguồn về phía *Melbourne*. Tuy nhiên, phẩm chất nước được nâng cao một cách đáng kể từ thập niên 1970, qua việc giữ cho nước cống không chảy vào lưu vực chứa nước và chuyển nước thải công nghiệp vào hệ thống cống. So với các sông ở nội thành ở ngoại quốc, phẩm chất nước sông khá tốt.

Hệ thống kênh mương của sông cũng được thay đổi nhiều, đặc biệt là hạ nguồn của *Dights Falls*, để cải tiến sự thoát nước khi nước chảy mạnh và để bảo vệ các khu cư dân lân cận không bị ngập lụt. Những công trình đã được thực hiện bao gồm làm thẳng và sắp xếp lại kênh mương, và đào sâu cũng như nới rộng sông để làm gia tăng khả năng chịu đựng lũ lụt.

Chính phủ *Victoria* đưa ra Kế Hoạch Hành Động cho Sông *Yarra*, trong đó nêu ra các sáng kiến với kinh phí 270 triệu đô la để cải tiến tình trạng sông *Yarra*.

Sự đầu tư này đã làm tăng tổng số ngân khoản để cải tiến tình trạng sông lên tới 580 triệu đô la, và sẽ được bồi đắp vào các công trình to lớn do cộng đồng, tổ chức và cá nhân thực hiện trong bao nhiêu năm nay để nâng cao phẩm chất nước.

những sự kiện chính yếu cần biết

Bất cứ ai cũng có thể góp phần làm cho sông *Yarra* trong sạch hơn

Khi trời mưa, rác rưởi và các chất gây ô nhiễm đều chảy từ đường phố và vỉa hè vào cống thoát nước, rồi chảy vào sông lạch của chúng ta.

Quý vị có thể khiến cho sông *Yarra* là một nơi lành mạnh hơn để cây và thú bản địa sinh sống và để cho tất cả mọi người vui hưởng bằng cách làm theo những gợi ý đơn giản dưới đây để làm giảm tình trạng nước bị ô nhiễm.

1. Phải chắc chắn là thùng rác được đậy chặt.
2. Dọn sạch phân chó để ngăn chặn không cho phân chảy xuống cống thoát nước khi trời mưa.
3. Thu lượm và dọn sạch cỏ cắt và cành lá tủa nằm trên rãnh nước để ngăn cản tình trạng quá nhiều chất dinh dưỡng chảy vào sông lạch.
4. Đừng để sơn, phân bón hay thuốc trừ sâu chảy vào cống thoát nước.

Lịch sử của dòng sông thiêng liêng

Sông *Yarra* là nguồn sống của thổ dân bộ tộc *Wurundjeri*, bộ tộc này sống ở những khu đất quanh Vịnh *Port Phillip* ít nhất là 30,000 năm. Sông được hỗn tổ tiên – đại bàng cánh quạt khảm vào trong phong cảnh. Họ gọi sông này là *Birrarrung* “Nơi Cửa Sương Mù Và Bóng Tối” và đây cũng là đường dẫn tới cõi thiêng liêng của tổ tiên và họ đã đi theo và cắm trại bên sông không biết là bao nhiêu mùa.

Theo ghi chép, “con sông thiêng liêng” này được những nhà thám hiểm nhìn thấy vào 1803 khi Tổng Trắc Địa Viên *Charles Grims*, được Toàn Quyền *King* gửi xuống miền nam để vẽ bản đồ Vịnh *Port Phillip*, đã chèo thuyền lên thượng lưu mãi tới *Dight Falls*. Ông đặt tên sông này là “Sông Nước Ngọt” và tuyên bố “tôi chưa nhìn thấy một nơi thích hợp nhất để định cư như là nơi này”.

Khi những người định cư đầu tiên tới cắm trại bên sông *Yarra* vào năm 1835, họ dùng nước ngọt trên ghềnh đá tự nhiên để uống, tắm, tưới và câu cá. Đã có lần người ta bắt được cá hanh nặng tám ký lô ở sông và cá heo thường được thấy ở thượng lưu.

Melbourne Water do Chính Phủ *Victoria* làm chủ. Chúng tôi cai quản những lưu vực nguồn nước của *Melbourne*, loại bỏ và xử lý hầu hết nước thải *Melbourne*, và cai quản sông và lạch và những hệ thống thoát nước lớn ở trong khắp *Port Phillip* và vùng *Westernport*

Điện thoại 131 722 hay xem mạng melbournewater.com.au

những sự kiện chính yếu cần biết

Tuy nhiên, chỉ trong vòng vài năm sau khi *Melbourne* được thành lập, sông cũng được dùng như là cống và là nơi để bỏ rác công nghệ và gia dụng. Nước sông nhanh chóng trở nên độc hại tới mức đầu thập niên 1840 đã có ba trận dịch thương hàn và có tới 20 người chết mỗi tuần. Cư dân bắt buộc phải mua nước để uống từ người chuyên chở nước.

Khi những cơ sở công nghệ như giặt len, lò sát sinh, thuộc da và làm xà bông được thành lập dọc theo nhà không có cống của công nhân trên khu đất bùn của *Collingwood* và *Richmond*, các chất dơ bẩn ô nhiễm chảy vào *sông Yarra* và mùi thối rửa khủng khiếp tới độ Ngài Thống Đốc dọa dọn ra khỏi Dinh Thống Đốc và cả gần một thế kỷ thành phố đã không ngó ngang gì con sông này.

Tiêu chuẩn và sự kỳ vọng của cộng đồng thay đổi một cách đáng kể trong những năm gần đây, và với sự ra đời của Đạo Luật Bảo Vệ Môi Sinh (*Environmental Protection Act*) năm 1970 nhằm bảo đảm chất lượng của thủy lộ được nâng cao đáng kể qua việc chuyển nước thải công nghệ qua hệ thống cống, và mạng lưới cống rãnh qui mô của các khu ngoại biên *Melbourne* và nông thôn.

Gần đây hơn, những sáng kiến nhằm cải tiến chất lượng nước bao gồm nâng cấp thêm hệ thống cống rãnh, quản lý tốt hơn các chất ô nhiễm trong nước và hợp tác với các nông gia, nhóm cộng đồng và cơ quan hữu trách trong nhiều chương trình cải tiến sông *Yarra*.

Ngay cả rái mỏ vịt cũng trở về để lập đàn trở lại trong một số khu vực của hệ thống sông *Yarra* và một số rái mỏ vịt đã được nhìn thấy tại *Kew*, nơi chỉ cách trung tâm thành phố có 10 cây số.

Lưu vực chứa nước và lũ lụt

Với 24 nhánh sông và lưu vực chứa nước trên 4000 cây số vuông, theo lịch sử, sông *Yarra* là một dòng sông thay đổi bất thường. Trong khu đồng bằng cửa sông do nước lũ tạo thành, các tòa nhà, hàng rào, cây nông nghiệp và súc vật nông trại đều có nguy cơ bị cuốn trôi trong các cơn lũ lụt hầu như xảy ra hàng năm.

Khác với bình thường, khu đồng bằng cửa sông do nước lũ tạo thành nằm lớn nhất lại nằm rất xa cửa sông. 40 cây số đồng bằng, kéo từ *Yarra Junction* tới *Yering Gorge* đã phủ đất đai màu mỡ cho vùng thung lũng *Yarra* trông nho nhỏ nổi tiếng trên thế giới.

Ba lưu vực thiên nhiên chứa nước giúp trong việc kiểm soát mức nước lụt dọc sông *Yarra*. Những lưu vực này là Lưu Vực *Chandler*, nằm giữa *Fairfield* và *Eltham*, Lưu Vực *Homestead Road-Henley Road*, và Lưu Vực *Yering* ở *Yering Flats*.

Muốn biết thêm chi tiết

Nếu muốn biết thêm chi tiết, xin gọi 131 722 hay thăm mạng melbournewater.com.au.

Melbourne Water do Chính Phủ *Victoria* làm chủ. Chúng tôi cai quản những lưu vực nguồn nước của *Melbourne*, loại bỏ và xử lý hầu hết nước thải *Melbourne*, và cai quản sông và lạch và những hệ thống thoát nước lớn ở trong khắp *Port Phillip* và vùng *Westernport*

Điện thoại 131 722 hay xem mạng melbournewater.com.au